

Jems

¹ I dere așeta, Kótóro Tale Yesu Kerisotamoné kutó diratere wh̄i Jems-né dapó. Diã Kótóné ama 12 fake so wh̄irapetei torokó faróló, kae kae tiki daae mole so wh̄i kuamó betó mole no nerapepaae kqleó fo i dere ape.

Sek̄i alané dqné tuę tiki tiiró betere ala kqae kolóló s̄u sirapó

² Yalo hosaa mole no nerape-ó, mepaae kae kae sek̄i alarape diãpaae wapa, ita ę kqae kelaai dapóló hajné sukutu betae. ³ Ti noatepae, ai wou betere sek̄i alarapenáta, diaaę Kótópaae tuę tiki tiiró betepa kqae kolóló s̄u ai sere ape. Ai s̄u sere alanéta, diaaę du betere wisi ala taaréni, yótóroti tawópóló fotokó bulótu betereitei, diãné ai tuęre ape. ⁴ Ti atétu betere alanétei, diaaę hosaa tuãmó wisi ala mulu, wh̄i wisinaale betere até fole ala tuãmó tikini, hãle deté fóló kemene fole kwiamó sókó fópóló yae. Téturaalu, me alakókélé yãyãni, mo turó s̄u yaalo ai ape. ⁵ Diãkó mepaae so wh̄i detamo Kótóné ala eraairaalu fosó fosói kisipa tiki wisi yãyãtepa, ti mo turó mótu betere Kótópaae wosae. Atétepa, Kótóné wosóló taaréni, ę mo hamokore sek̄e betereiteiné diã feamó mo melaalo ai ape. ⁶ Téyaalotei, mepaae wh̄iné Kótópaae woseturaalutamo ępaae i ala eraalopé neyãalorópó yóló kisipa tamo muni, mo ępaaetóroti kisipa tiki tiiró bitu wosae. Ti atei kaae kisipa tamo mutere so wh̄ita, beséné w̄ei

upaae só fua, ipaae só wuatare kaaené kelerapó. ⁷ Atei kaae kisipa mutere whiné Talepaae kematare ɔla mo betəkókélé saalo nisi yaqse. ⁸ Ti ai sekéné ama kisipa tamo moleteiné, ama dere alarape fea diriyóló bitu ini, hãle tómó dakeró bitu dua dapó.

⁹ ɔla ɔla meiyóló hãle yoleale betere Keriso nota, doasi doi mulapóló hajturaalu bopé faketu betae. ¹⁰ Aɔa atétu betaalotei, fea ɔla ɔla tare néli whíta, doasi doi muni, sókó dei beterapóló bopé faketu betae. Ti noatepae, néli whiné ama dere alata, kale hãle yó mole ne fua hapale dulukó fu dere kaae yaalo ai ape. ¹¹ Atétere kaae dirii suka duraalu, suka supuné ere ɔla sóku botó yóló dulukó durupuraalu, ama ere au kelené kelaalo kokɔ yaleteti dotua dapó. Atétere kaae, néli whiné ama du betere ala deté fu betepatei, alu deté fu betaalo ape.

¹² Whi me de apaae doakale sekɛi ala wapatei, haepaae derepéni, beléetóró tare whíta, Kótóné wisiró bettereiné hajiné sukutu beterapó. Ti noatepae, ai sekɛi alané kãae kelaai sɔ siré fu beteró kemene folepaaekélé haepaae derepéni, diriyóló daapa, ti atétere whi sururu yóló fu folosóró sókó fole whiné topo tao su dere kaae, mo ti betere bete saalo ai ape. Ti ai betere beteta, Kótóné apaae yaala sókó fole so whimó melaalopóló, taketi ere ɔlapó.

¹³ Me dowi ala yópóló sɔ seremó me whiné duraalu, ita apaae Kótónétei eratapó fo ekesé. Ti noatepae, Kótó a dowi ala yópóló, me alané sɔ seni yóo, amakélé me whi dowi ala yópóló sɔ

sóo, dumipó. ¹⁴ Tétumitei, hupu dópóló he ɥenóló ama ekɥeyóló nokole ɔla he dolomó mulótu dere kaae, ɖa so whɥ dokɔ feané hosaa tuámó mutere kisipanétei dowi ala yaai ekɥeyóló, au nuku beterapó. ¹⁵ Atéro au nóló kisipa sere alané sorape naale derótu dere kaae dowi ala kaaratapó. Atéro naale yóló ɔlumétepa ditu dere kaae, ti kale dowi ala foparóló hɔkeamó depa kilitua dapó. Atéro kale naale doayóló mo doasi whɥ bitu dere kaaeta, dowi ala faketuraalu sukutere ala kaaratapó.

¹⁶ Yɔlo hosaa mole ne norape-ó, mené kapala fonétei diɔ dilikaɔsóró yae. ¹⁷ ɖané Aya ɔ́ ó hepen bemó ere ɖe wisinaale tuámó bituraalu, ɖa i haemó betere so whɥpaae wisi alaró wisi ɔlatamo betere dokɔ fea mó turó mótua dapó. Ai sekéné ama dere alata, whɥ sukamó daatepa aso hɔleketu, fɔlotu dere kaae dumipó. Betere dokɔ fea ama erótu betere alata, mo betɔ kaae alatoróti eró tarapó. ¹⁸ ɖané kale mo fo wisi woseté fu betereiteiné, ama naale senaale beteraai dapóló, amatei ɖa sóró beteralepó. Taketi Talené ama kaaróló muló betere ɔla fea yó mupatei, ɖata folosóró doasi topo ɔla beterópólópó yóló kisipa mutu, deyóló beteralepó. Atéreteiné ɖata mo ama so whɥtoró beterapó.

Dere fo wosóló taaréni, sya fae

¹⁹ Yɔlo hosaa mole no nerape-ó, i dere fo mo wisiyóló wosóló tué muae. Diɔ feané kale fo wisi woseturaalu, deka ini, ketekɔ buóló mo wisiyóló wosae. Mepaae fo yaairaaalu, hapale hɔko ini, mo dua tué tekeyóló yóo, me whɥné ya

fopaae buópóló sesemeratere fo depakélé, kisipa tekeyóló me ɔla meipóló mo dua betóo, yae. ²⁰Ti noatepae, mo wh̄iné atéro fopaae butere alané Kótóné ama mo donoi naale senaale beteranée yóló mole kisipa eranénipó. ²¹Térapa, Kótóné keletómó mo kelaalo sonaalei dowi alaró i hae kwiamó mole kae kae dowi alatamo momó kae ini, mo ti taaróló kisipa keterae. Atéturaalu Kótóné fota, d̄a aluyaqsóro tao saaire fopa, ɔla wae hae wisimó bitu dere kaae, naao tiki tuɔpaae derepópóló mo ketek̄e buóló sae.

²² Kale fo h̄ale wos̄eliné maaté wosóló taalatepa, ti naaotei kapala ȳa ai dilikitu betere ape. Ai ala ini, ama ȳapaae erae du betere fotóróti mo eró tawae. ²³ Mepaae wh̄i dené Kótóné fo wosóta deretei, ama yae dere ala mopóló erénitepata, ti etei ala dere kaaepó. Wh̄i bet̄ané ama kelepaa *klas*-mó fopeyóló, ɔ faaire tikipaae fulapó. ²⁴ Atéro furaalu, ama kelepaa etei daapa kelalepóló kisipa yó tani, mo hapale t̄eti keterótua dapó. ²⁵ Téretei, Kótóné ama tukóló muló betere fo dokonaletéiné so wh̄i dokóló moletei h̄ale fópóló erótu beterapó. Mepaae wh̄i dené ai fo wosóló kisipa keteréni kutirimó mulóló eraté fu betepa, ti até dere wh̄iné ama du betere ala tuɔmó Kótóné ɔ wisiraalopó.

²⁶ Téretei, mepaae wh̄i denétamo ɔ Kótóné ala erótu betere wh̄ipó du bitutei, ama dere fo fea wisiyóló tūɛ tekeyóló ini, dowi fotamo dekaa-poróló du betepa, ti ama ai dere fonétei ɔ dilikóló, Kótóné ala erótu betereiteikélé mo h̄ale ɔla kaae aleratapó. ²⁷ D̄ané Aya Kótóné keletómó so wh̄iné Talené ala eróturaalu, kae kae alatamo hosek̄eni,

mo donoi alata, i ape. Bokonaale naale senaaleró wulia sorapetamo sekę yaqsóró tao sóo, depa, ti Kótóné ama mo donorapóló kisipa muaalopó.

2

Doi mole whị wisiyóló dape suraalu, doi munire so whị sisópaae eraqse ere fo

¹ Yálo no nerape-ó, dą tẹteróló kaae tare Tale Yesu Kerisota, Kótóné ama kae ere dę wisi naale ą tuámó ƒaanapó. Atéró betepa dą ąpaae tuę tiki tiróló betere so whịné, mepaae doasi doi mole whịrape dape suraalu, mepaae sókótei betere so whịrape wisiyóló dape sinitere ala yaqse. ²⁻⁴ Atéturaalu, dią betąpaae touratere sukamó *kold kapané* aleyale bi naasemó bulóló kutikélé kelaalo kokọi deróló wale whị wisiyóló dape sóró ni fake wisimó beteróo, dowi derąakele kuti deróló wale yoleale whịmo tumó daayae ó ę betere aq keya tómó họko betae yóo, dere-a dią Talere kaae kele fosóru, tale du bitute? Diaaą atétere alanétei dowi kisipa mutu me whị só deratere whị sų ai betere ape.

⁵ Yálo hosaa mole no nerape-ó, i dere fo mo wisiyóló wosae. I haemó betó mole so whịrapené duraalu, ai whịrapeta, me ọlakélé meiyóló mo yoleale yóló beterapó dua dapó. Tépatei, ai whị kisipa tiki tiratere ala mo turó yópóló Kótóné amatei sorokó su yóló kae beteró beterapó. Atéru, Kótópaae yaala sókó fu betere so whịrapené ti Kótóné tẹteróló betere ala sópólópó yóló muló betere fo dokonóturaalu, take atimané mo saalopó. ⁶ Tépatei, diaaą yale alané atima

yoleale yóló betere wh̄rape hale seróló só ai derale ape. Kale doasi *moni* tare néli wh̄rapené noa alamaaté dīpaae erótua déró, diaātei tué tekeyae. Dī dilikóló diaā tare ɔla sua yóo, dītamo fo tokótamo yóló só derótua yóo dere-a, némaaté dua de?

⁷ Ai wh̄rapeta, diaā tikimó muló betere Talené doi wisinaale dorótu betere ape.

⁸ Dā t̄eteróló kaae tare Tale doasi wh̄iné ašémó yae yóló muló betere fo wisinaale i ape. Naaotei yā yaala sókó fu dere kaae, mepaae so wh̄paaekélé atéro yaala sókó fu betae. Atétu betepata, ti mo wisi ala ai du betere ape. ⁹ Tétu bitutei, me wh̄imo wisiyóló dape sóró wisi ala eróo, me wh̄imo wisiyóló dape sini yóo depata, ti kale yóló muló betere fo tukóló dowi ala ai dere ape. Atéturaalu, ai kale yóló muló betere fonétei yā só deró beterapó. ¹⁰ Ti noatepae, Kótóné yae yóló muló betere fo fea mo wisiyóló sya fóló erótu bitutei, bet̄ alakó ḥ̄sókó fóló depata, ti Kótóné yae yóló muló betere forape turó ai tikire ape. ¹¹ Ti noatepae, fo yóló mulóturaalu, so ɔlémi nāqse dere sekénétei wh̄i dāqse fokélé tukóló muló beterapó. Mepaae wh̄iné so ɔlémi nokole ala ini, wh̄i dele alamaaté depa, ti ai wh̄ita kale yóló muló betere fo tikitu betere wh̄i ai betere ape.

¹² Mepaae wh̄inétamo i yae yóló tukóló muló betere fo sya fóló erótu betepa, ti ai wh̄i me dowi alané só deréni, wisi kisipa bet̄ muóló ḥ̄le f̄ópóló eraalo ai ape. Atéro ḥ̄le f̄ópóló eratere alané take waaire sukamó doasiné yóló muló betere fo kolósu d̄ané du betale alaró du betale

fotamo kolósu yóló taleyaalopó. Téyaalopa, diaaq dere foró du betere alatamo hotowayóló kaae taru, kisipa tekeyóló du betae. ¹³ Ti noa yaqsóro meipó. Mepaae whjné me whj kqletere alakélé ini, dupumaaté saalopó du betepa, take doa Talené taletere sukamó apaae kqletere alakélé ini, ama yale dowi alamó kwia tokq mótu mo donotóro melaalo ai ape. Téyaalotei, mepaae whj dené me whj kqlené sukuturaalu me q̄la meipóló taalatepata, ti ama yale dowi alamó dupu melaai yaletai, tq̄teróló aluraalo ai ape.

Tuq̄ tiki tiratere ala sya fóló mo erae

¹⁴ Yq̄lo norape-ó, whj betané duraalutamó āta Kótópaae tuq̄ tiki tiró beterapó du bitutei, ama me wisi alakó initepa, ti ama ai du betere ala wisirapóló tuq̄ mute? Atei kaae tuq̄ tiki tiratere alané ā aluyaqsóro s̄mó tao senénipó. ¹⁵⁻¹⁶ Motamo mepaae no ó nené ama deraaire kutiró naaire q̄latamo meipa kilirutei, diq̄kó betq̄ whjné apaae duraalu, “Yq̄ mo wisiyóló fóló q̄la nóló, noke fitukélé wisiyóló fiyae,” fo dutei, ama yaq̄q̄are q̄larape tao sóro menénitepata, ti naao ai dere ala fea wisirapóló kisipa mute? ¹⁷ Atérapa, naao mo dere alakélé tuq̄ tiki tiratere alatamo s̄urq̄póló dekaaporóló ini, tuq̄ tiki tiró betere alamaaté epa, ti ai tuq̄ tiki tiró betere ala sukóló mo h̄le q̄la kaaené kelerapó.

¹⁸ Térapa, whj mené etei kaae fo yaalo ai ape. “Naao du yā Kótópaae tuq̄ tiki tiró beterapó fota ai dapa, yālokélé wisi ala erótu beteretei kq̄ae kelaai d̄mo i ala yaalopó. Wisi ala mekókélé initei, naao tuq̄ tiki tiró betere ala kelaalopa,

ępaae yó ęlae. Yęlokélé Kótópaae tuę tiki tiratere ala naao kelaasepóló, wisi ala eróturaalu yępaae yó melaalopó,” fo enérapó. ¹⁹ Mo betę Kótótóróti beterapóló, naao tuę tiki tiró betereteita, ti wisirapó. Kale dowi keperapenékélé Kótó mo beterapó kisipa muturaalu, wiyóló diri furu furu ai du betere ape.

²⁰ Kisipa tiki okoko yóló betere whęrape-ó, diaaę me wisi alakó inituraalutei tuę tiki tiratere alamaaté epata, bete muni mo hęle ęla kaaené kelepa diriyóló tuę muępóló, yęlo me noa alakó yó melaaloé? ²¹ Dęné noutere Abraham-né yale ala tuę muae. Ama naale Aisak Talepaae hęle melaairaalu, Kótópaae hęle matere ęla sukęlaa dalaai aleyóló muló betere kane fake tómó beleralepó. Atépa Kótóné kólóló, “Aęa, mo donoi whępó,” erapó. ²² Ti ama kisipa tiki tiróló betere alaró du betale alatamo touróturaalu yale ala kólóló kisipa muae. Ama yale alanétei Kótópaae tuę tiki tirale ala mo turó eralepó. ²³ Até yaleteita, ašemó yóló muló betere fo mo dokonóturaalu erapó. Abraham-né Kótóné dere fo wosóló tuę tiki tiró betepa, Kótóné kolóló i whęta, mo donoi whępó, fo yóló mulalepó. A atéró betere ala kilituraalu, i whęta Kótóné mo ama hosaa mole fulumu whę ai betere ape dua yalepó. ²⁴ Ti ai yale ala tuę muae. Kótóné mepaae whęné tuę tiki tiró betere alamaaté kolóló, i whęta mo donoyóló fole whępó fo dumi, kale whęné dere alakélé kolóló i whęta, mo donoyóló fole whępó du beterapó.

²⁵ Até yale kaae, kale nópu nuku betale so Rahab-né kale bóe sę fele whęrape ama bepaae

dape sóró firóló, ai kale be hulua whjné atima daqsóró kae turó fópóló doteyale ala Kótóné kolóló i sota, mo donoyóló fole sopó yóló mulalepó. ²⁶ Atérené sukune whj tuamó kepe bete bitinire kaae, Kótópaae kisipa tiki tiróló bitutei, wisi ala initepa, ti ai kale sukune whj aqrapó.

3

Hape mo hotowaró teteróló kaae tawae

¹ Yalo norape-ó, diakó me whj Kótóné fo yó matere ala wisiyóló kisipa inirutei, da fea fo yó matere whjóló haje hoko yó mótu betaqse. Ti noatepae, Talené fo yó matere whjrape data, mepaae fo hasókó fóló yó melótu betere mó, nalo ama taleturaalu mo doa kwia melaairetei diaaq ai kisipare ape. ² Da fea kae kae hasókó fole alané dée nalatua dapó. Me whjné ama dere forape hasókó fóló dée nanénitepa, ti a me alakélé ini, mo whj wisinaale bitu, ama betere bete turó amatei wisiyóló kaae tanérapó.

³ Atéruraalu, kale *hos* hupu da whjné faai kisipa mutere tikipaae fópóló *hos* hupuné ama hape teteraaire dirii ɔla kólómó hamunótua dapó. Ai hamunale ɔlanétei, whjné kisipa mutere tikipaae fópóló, ama tiki turó donorótua dapó. ⁴ Meta i ape. Kale mo doakale wej kɛlamó kotere doasi nuku tué muae. Ti ai nukuta doasi ɔla muóo, ama fole alakélé besé tiki fotokónétei falóo depatei, kale nuku só kotere whjné ama faai fole tikipaae fópóló, mo sawatamo néli fetetepa kutua dapó. ⁵ Atéru ere kaae, whjné tiki tuamó daale hapeta sawatamo ɔlatei, bopé fake duraalu ɛta

doasi ɔlapó dua dapó. Mo sawatamo si kelenétei kaaróló doakale si fakeyóló dukuraalu, ɔla ɔla fea kuló dokoleteti tuę muae. ⁶ Atétere kaae, da whị tiki tuámó kae kae ɔlarape daaletei ɔané hape betáta, mo si kaaetóróti dukuraalu, kae kae dowi ala kaarótu betere ɔlapó. Kale wuliné api fulukó furaalu, naaitere mi dorótu dere kaae, hapenétei ɔané tiki turó dorótua dapó. Kale sawa si kelenétei fakeyóló doasi si duku dere kaae, hapené whinė betere bete turó dorótu beterapó. Ai hapemó dokole si-a momó ɔyaleé? Mo apaae derepale dolomó dó tare dowi simó ai ɔyale ape.

⁷ Fea kae kae betó mole na, hupu, wuli, kou, ó ba, doa wẹi kẹla tuámó betó mole ɔlakélé feata, whinė whaayóló bérótua yóo, mió i alimókélé whaayóló béroo du beterapó. ⁸ Téteretei, hape betáta whinė dere fo wosóló aqmó beterópóló mené béránénipó. Ti hapeta, dowi ala yaai ketekẹ bulu, whị dóló sukunatere herei kaae buóló fɔanuraalu, ama yaaitere ala taaréni hẹle yótóro tarapó.

⁹ Ti ɔané kɔlómó sókó wale fonétei, da tẹteróló kaae tare Taleró Alimatamoné doi hale sóro horótu bitutei, Kótóné ama aso sɔróló aleyale so whịkélé foné só deróló dorótu beterapó. ¹⁰ Betá kɔlómótei Talené doi sóro horatere fo yóo, whị fale yóló doi doratere fo yóo, ai du betere ape. Yálo norapé-ó, aita mo enei ala meitei, diaaɔ ai du beterapa taalae. ¹¹ Betá wẹi ɔmalemótei, wisi wẹiró dowi atukụ wẹitamo wale? ¹² Yálo norapé-ó, nose tikimó *Olip* du ó kae ni du oleyaalóé? *Wain* kẹpimó nose du oletua de? Meipó. Dowi

atukɔtamo wale wɛi ɔmalemó wisi wɛi sókó wómipó.

Haemó mole fosó fosói kisiparó Tale betemó wale fosó fosói kisipatamó

¹³ Diákó mé whɛ Kótóné bete mole fo mo wisiyóló tuɛ muluraalu, ama kisipa mole ala eraai fosó fosóere? Ateró mole kisipa wisi, so whɛ feané kolópoló wisi alarape haɛeamó erótu betae. Téturaalu, Kótóné tuɛ wisi tuɔmó kaaróló sókó wale mo dua hemée deyóló bitu du betere wisi alané ai fosó fosóre ala haɛkearatapó. ¹⁴ Tépatéi, diaaɔ hosaa tuɔmó dei kisipa muóló alale suraalu, ɛkélé u whɛ kaae doasi betaai dapó kisipa mutepa, ai wisi ala nisiyóló bopé fake yaɔse. Atétu betereteiné kale mo bete mole fo kapala nisiyóló faletu beterapó. ¹⁵ Atei kaae fosó fosói kisipa mutereteita, ó hepen bemó kaayóló dorowómitéi, i haemó betere dowi keperapené mulatere kisipa ai ape. Ti ai kisipata, Dɛi Kepe Wisiné kaaréni, i haemó mo whɛné kaaratere kisipapó. ¹⁶ Ti noatepae, ɛtóró doasi topo whɛ betaaitapóló, ama yaaitere alamaaté kisipa muóló alale su betere tuɔmó haɛ hoɔko alarape duraalu, kae kae dowi alarape sókó wapa kelaalo ai ape.

¹⁷ Téretei, hepen bemó kaayóló dorowou betere fosó fosói kisipa tikiné dere alata etérópó. Me kisipatamo hosekényi mo betɔ alatóróti yó tare alata, mo folosóró bete mole ala ai ape. Ai alané sisópaae fopaae fokélé ini, mo dua betere ala yóo, mepaae whɛné tuɛ tiki seɛ yaɔsóró tuɛ tekeyóló dua du betere ala yóo, doasiné dere fo wosóló aɔmó sukóló dua betere ala yóo, kɔlené sukóló

wisi alamaaté eraterere ala yóo, mepaae doa doi mole wh̄rapepaae eraterere ala kaae, h̄oko sókó dei betó mole so wh̄paaekélé bet̄a alatoróti eróo dere alata, me kapala fotamo dekaaporóló ini, mo fotóróti buluraalu dua dapó. ¹⁸ H̄ole sere ala taaróló, mo dua betaalopó yóló h̄ole filitere wh̄rapeta, hosaa muni deóló mo dua betere ala tuamó bitu, kutómó ɔla wae wisi bilitu dere kaae du beterapó. Atéró ɔla ɔlumétepa su dere kaae, so wh̄j feané me alakélé muni, mo donoi alatoró yaalo ai ape.

4

Kótóné t̄eteróló kaae tare aqmó dua betae

¹ Dī tuamó fopaae buturaalu, h̄ole sere alaró huri dere alatamo-a, noa betené kaarótu betere? Aita h̄ale kaani, kae kae alakó enée yóló ek̄ele du betere alanétei diaaɔ tū tiki tuamó bóe dolótu betepa, h̄ole sere alaró huri dere alatamo ai du betere ape. ² Diaaɔ mepaae ɔlakó senée yóló kisipa mutu betepatei sini yóo, dīané au nóló wh̄j du bitutei diaaɔ kisipané senée dere ɔla mo sini yóo, dī huri yóló fopaae buturaalu h̄ole su betóo, du beterapó. Diaaɔ kisipa mutere ɔla saaitapóló Kótópaae wosenitereteiné ai senée dere ɔla sumipó. ³ Diaaɔ Kótópaae me ɔlakó ɔlae yóló wosetu betepatei, ai ɔla sumipó. Ti noatepae, dīané ek̄ele yóló senée du betere ɔla saairaalu ɔpaae wosetu betepa ama matepa sórómo, diaaɔ ek̄elere ala yaai mole kisipa ama kilitu mótumipó.

⁴ Dī i haemó kae kae du betere alatamo nópu nuku betere so wh̄rape-ó, i haemó du betere

alatamo fulumu du betere betené Kótó hóróló bóe du betereitei diaaḡ kisipanié? Mepaae whị de i haemó mole alatamo fulumu kisipa mutupa, ti Kótóné bóe whị ai alée fole ape. ⁵ Kótóné aṣemó yóló muló betere fo i ape. Dḡ tuamó betere Dẹi Kepe Wisiné dḡ Kótóné ama dokore sopa, whị me kaetamo fulumu ini, aṣamotoró fulumu yóló beterepóló doasi ketekẹ butu beterepóló, ere fo-a bete munipa hḡle aṣeyaleé? ⁶ Téretei, Talené dḡ ama hḡle hamokoróló tao su betere tómó beleróló miókélé hḡle tao suatoró yó tarapó. Atétere betené i fo aṣeyóló muló beterepóló.

“Bopé fake du betere so whị atima yaai dere ala yaḡsóró Kótóné sesé yóo, haemó sókó deyóló betere so whị ti ama hḡle hamokoróló tao sóo, du beterepóló,” erapó.

⁷ Kótóné ama diḡpaae eraai kisipa mutere ala erópóló, ama tẹteróló betere aḡmó sukóló mo dua betae. Dowi ala yópóló dée nalatere topo daale kepené diḡ dée nópóló sḡ sere ala ai du beterepola, sesétu betae. Atétepata, ti diḡ taaróló ḡ botokó faalo ai ape. ⁸ Atéró diḡ Kótó betere felekepaae bitị wapa, ti ḡkélé diḡ betere felekepaae wóló betaalopó. Diḡ dowi ala du betere so whị-ó, diaaḡ bólure naase wisiyóló fukutu betae. Tué tiki dekaaporóló betó mole so whị-ó, diḡné mutere dowi kisipa taaróló, wisi kisipa betḡ diaaḡ hosaa tuamó muóló betó muae. ⁹ Atéró, diaaḡ du betere dowi alamó kisipa mutu, deḡené sukóló moló yóló wole du betae. Diḡ hẹkeseturaalu dḡ nokole ala taaróló, fomaake kisipa mutu deḡené sukutu moló du betae. ¹⁰ Atéturaalu, Talené keletómó

diaaḡtei mo dua sókó deyóló betepa, ti amatei diḡ sóró horaalo ai ape.

¹¹ Norape-ó diḡsisitei eratere fo yaḡse. Whḡ me denétamo ama no só deratere fo ó eratere fo depata, ti Kótóné yae yóló tukóló muló betere fotei, faleturaalu taleyóló só deratapó. Ti diaaḡ atéro kale tukóló muló betere fo taletu betepata, ti atétere sukamó diḡ ai fo aḡmó sukóló bitini, ai fotei tḡteróló taleyóló só derótu beterapó. ¹² I ala yae u ala yaḡse yóló tukóló muló betere fo bete Tale mo betḡtóróti bituraalu, so whḡ feané yale ala fea amatei taleyóló kwia melaalo ai ape. Ai sekéné amatei so whḡ aluyaḡsóró tao sere ala yóo, mo ti doratere alakélé eróo enérapó. Téyaalopa, naao be whḡ so whḡ taleyóló só derótu betere fo-a, yaḡ Tale kaae bituraalu du bitu de?

Bopé faketuraalu, nalopaae i ala yaalopóló foné hḡle hḡko yaḡse

¹³ Térapa, i dere fo mo wisiyóló wosae. Diḡ mepaae whḡrapené etei kaae fo dua dapó. Mió ó dó dḡ me dóasi be huluapaae fóló bituraalu, *moni* saai kae kae kutórape ditu betepa, ba fo betḡ kemeraalopó dua dapó. ¹⁴ Ti diaaḡ dó yaaire ala tué inirutei du beterapó. Diḡné betere beteta, noa ala kaaené kelere? Hḡka epo mupa suka sókó huturaalu, epo hapale turukó falótu dere kaae, diḡné betere betekélé ai ala erapó. ¹⁵ Ti ai yaalopó dere fo taaróló, i fo depa wisirapó. Talené ama kisipa mole alapata, ti dḡ bitiré furaalu, ai ala mo yaalo ai ape. ¹⁶ Ti diaaḡ atei ala yaalopó du betere fota, diḡ bopé fake duraalu dapó. Atéro du betere fo feata, ti dowi alapó. ¹⁷ Térapa, mepaae whḡné

eranére wisi ala mupatei erénitepa, ti aita dowi ala ai ape.

5

Néli whĩné mepaae yolealere whĩrape sekęi ala eraqse ere fo

¹ Atérapa, dią doasi wisi wisi ęla tare néli so whĩrape-ó, diaaę i dere fo wosae. Diąpaae waaire sekęi alamó kisipa muturaalu, wole yóló moló du betae. ² Diąné tare wisi wisi néli ęlarape fea kęlaa yóló, kutikélé ero siné turukóló mo ti ai doró betere ape. ³ Diąné tare, *kold kaparó silpa kapatamokélé* hoti dakóló ai do yale ape. Take taletere sukamó kale hotinétei dią só deróturaalu, diaaę tiki mi mo siné kaae dukulé fu beteró kemeraalopó. Até yaaireteita, diaaę wisi wisi néli ęlarape ukusituraalu, betąpaae yóló muté hutu betaletinépo. Atéyaaire be de teópatei, mió kaae sóró sekę ai su betere ape. ⁴ Diaaę kutórapemó yó mole ęla ęlumétepa siré kotere whĩrapené saaire *moni* turó meni, mepaae kwia diaaę ke-me dekée sale *moninétei* dią só deróturaalu, fo fake yóló ai du beterapa wosae! Ai kutómó ęla siré kotere whĩrape atimané dupu sųnipóló dere fo Talené ama mo wosetu beterapó. ⁵ Dią i haemó bitiré wale sukamó wisi wisi ęlarape diąmaaté ekeęeyóló nukulé ai fu betale ape. Até deté fu betaletiné, daaire hupu whaaturaalu, seraayópoló ęla wisiyóló mótu dere kaae, diaaę du betale alanétei diaaę tiki ai botokorótu betale ape. ⁶ Atéturaalu, dią néli whĩrapené me dowi

ala inire wh̄rapetei, diaaḡ só deróló du betalepó. Diaaḡ atétepa, atima sesé yaairekélé mo s̄unipó.

Sek̄ei ala eratepa haepaae derepéni, h̄ḡle belée tawae

⁷ Ȳḡlo norape-ó, Tale waaire be de teópa, mo dua bitu kaae taté fu betae. Kutó ditere wh̄iné kutómó ḡla wae biliyóló sukaró halitamo w̄póló kaae taruraalu, ama ke kutómó ḡla wisi saai kisipa mutu, kaae tawóló betere ala kisipa muae. ⁸ Atétu dere kaae, Tale mo felekemó waalopa, diḡkélé mo hotowayóló kaae taruraalu diriyóló betae. ⁹ Norape-ó, diaaḡ mepaaené dere fo wosetere h̄turaalu, no hamoma dokó dokó yaḡse. Diaaḡtamo ai ala depa, ti fo tok̄tamo yóló diḡkélé só deraalo ai ape. Atéró tale dere sek̄é, ti mo felekemó sókó waaí t̄ serekemó ai daale ape.

¹⁰ Norape-ó, take betale Kótóné ḡló wh̄rapené Talené fo erótu beteremó doasi sek̄é wapa me ḡla meipóló beleté fu bitipakalepó. Atérapa mió diḡpaaekélé sek̄ei ala wapa, atimané yale ala kaaetóro sya fóló yae. ¹¹ Take betale wh̄rapepaae sek̄ei ala wou betepa, faleyóló bitu Kótóné erae dere ala yó taté fu betale wh̄rape atimané yale ala kisipa mutu, d̄ḡ mió betere so wh̄iné atima doi halé sóro horóturaalu, Talené tao sóro wisiró betere wh̄rapepó du beterapó. Kale wh̄i Job-paae kae kae sek̄ei ala wapatei, faleyóló bitiré fóló nalo kemene folepaae Talené ḡpaae erale ala diaaḡ ai kisipa ere ape. Tale ḡta, ḡlené sukuturaalu, d̄ḡ so wh̄i tao sere ala mo turó f̄anapó.

¹² Norape-ó, ó hepen bemó betere Talené doi yóló ó i haemó ere ala doi yóló ó mepaae ḡla

ɔlarape doi yóló diǎné dere fo diriróturaalu malo momókó yaq̄se. Diǎné motóró yaaitepata, ti épó, yaalopó fotóróti yae. Motamo meipó duraalu, ti mo meipótóró yae. Ténitamo, naao yale fo fotok̄róturaalu, kae kae fotamo dekaaporóló depata, ti ai yale fomó Kótóné ya só deraalopó.

Tuę tiki tiróló dere moma

¹³ Diǎkó mepaae wh̄i detamo me sekei alané só deraai depata, ti ai wh̄iné Talepaae moma yópóló yae. Mepaae wh̄i detamo haj̄né sukutu betepata, ti ai wh̄iné Talené doi hale sóró horatere wole forape du beterópóló yae. ¹⁴ Diǎkó mepaae wh̄itamo hepo daae mupa, ti amatei kale Keriso so wh̄i t̄eteróló kaae tanópóló sóró beteró betere wh̄irapepaae momarale wópóló yae. Atima wóló ǵ boperóló daalu, ama tikimó Talené doimó *wel* w̄ei dilóló moma erópóló yae. ¹⁵ Ti atima Talepaae tuę tiki tiró bitu momatepa, ai wh̄iné hepo mo wisi yaalopó. Atéturaalu Talené ǵ kepaaraalopó. Ai wh̄inétamo me dowi alakó ipata, Talené ama yale dowi ala kwia me ɔla meipóló h̄ale kemer-aalopó. ¹⁶ Atérapa, diaaq̄ hepo bete wisirópóló, diǎné du betere dowi ala diǎsisitei u yó mótu i yó mótu yóló, momatere alakélé u er̄ale i er̄ale du betae. Mo donoi alamaaté du betere wh̄iné dere momata, fotok̄ boleteiné h̄asókó feni, dokonótu mo eraalo ai ape.

¹⁷ Ti Ilaija ǵkélé d̄a kaae mo wh̄i bitutei, atima betere haepaae halí waqsóró ketekę buóló momatóró yó tawalepó. Atétu betaleteiné, ba fo sore kemeyóló dou ba fo tuǵmó halikélé ani, h̄ale bitiré fipa kalepó. ¹⁸ Atéro bitiré fóló, momómo

hali wópóló momayalemó, hepen bemó betere Kótóné hali momó anóló, atima betere haemó ere ọla ọla sokipakalepó.

¹⁹⁻²⁰ Yálo norape-ó, diàkó whị beta kale mo fo wisi taaróló kọpaae fupa, mené ẹ momó dapesó wapa i dere fo kisipa muae.

Mepaae whịné atétere whịpaae no-ó, yáta kọ tųpaae ai fulapa, tų wisi i mole ape yóló yó matepata, ti atétere whịné ama noma dowi alané mo ti alutere tikipaae faqsóró tao sóo, mo dekéro yó tare dowi alakélé mo ti aluróo, yaalo ai ape.

**Yesu Kerisoné So Whi Tao Sere Kisi Fo Wisi
The New Testament in the Folopa Language of Papua
New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Folopa long Niugini

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Folopa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

4e9b4b04-0b47-5583-9c4d-fb82cfdd65c2